

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhelye:
Mátyás király-ter 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
HUF.

Kiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékire negyedévre 8

Uj magyar birtokpolitika.

A földterehrendezési javaslat keretében Wekerle pénzügyminiszter egyúttal egy nagyszabású parcellázási politika jogi és pénzügyi lehetőségeit is megalkotta. Az adósságokkal túlterhelt kisbirtokosokon a rövidlejáratú tartozásoknak hosszulejratú és olcsóbb kamatozású hitellel való konvertálásával segít a kormány. De ugyanezzel az alkalommal szerencsés megoldást talált a pénzügyminiszter arra is, hogy az el nem adósodott kisgazdáknak lehetővé tegye földjük kikerekítését. Ugyanis a gyakorlati tapasztalatok azt bizonyítják, hogy körülbelül 10—15 holdon felüli birtoknál kezdődik csak a gazdálkodás jövedelmezősége. Igen fontos nemzeti érdek tehát, hogy a jóra való és törekvő gazdáknak az a része, amely eddig meg tudta magát óvni az eladósodástól, abba a helyzetbe kerüljön, hogy saját kis birtokát ekkora kiterjedésűvé növelhesse. A kormány elgondolása szerint ez csak akként történhet meg, ha a földvásárló kisgazdáknak erre megfelelő hosszulejratú törlesztési hitelt tudunk biztosítani. Mint-hogy azonban ma ez külföldi záloglevélkölcsönökkel a tőkepiac elzárkózása miatt nem lehetséges, Wekerle akként oldja meg a nehéz problémát, hogy maga az eladó földtulajdonos finanszírozza az állam közbelépésével ezt a parcellázást.

Mint eladók elsősorban azok a nagyobb földbirtokosok esnek számításba, akiknek mai birtoka az adósságtérhek folytán nem jövedelmezők, de akiknek lényegesen segítené az, ha földjük egy részének árubaocsátásával, vagyis felparcellázásával megmaradó földbirtokukat tehermentesítenék. Az ekként eladásra kerülő birtokrészeket a vásárló gazda akként szerezhetné tulajdonul, hogy a föld vételárának körülbelül egy negyed részét, vagy késpénzből, vagy régi földjére felveendő törlesztési kölcsönből megfizeti, a vételár háromnegyed része pedig a megszerzett földre bekebelezve maradna, de csak 20 esztendő alatt, tehát apró részletekben volna kifizetendő, még pedig úgy, hogy a földvásárló kisgazda e hitelezett vételár után csak 6 és fél százalékos évi kamatot fizetne.

A parcellázó régi földtulajdonos a föld vételárát nem magától a vásárló gazdától kapná meg, mert az eladó és a vevő között a jogviszony teljesen megszűnnék és a vevő kisgazda helyébe egy lebonyolítandó szerv lép. A vevő gazda tehát a törlesztési részleteket és a kamatokat nem az eladó földbirtokosnak, hanem a kormány által erre a műveletre kirendelt Magyar Pénzügyi Szindikátus nevű szövetkezetnek fizetné 20 éven keresztül. Ezzel a megoldással tehát lehetővé van téve, hogy a kisgazda birtokát kiegészítthesse, vagyis megnövelhesse és ezzel megszerze a megélhetéshez szükséges földterületet és pedig a mai viszonyok között igen olcsó hosszulejratú, összesen évi 6 és fél százalékos kamatozású hitellel, amelynek törlesztését és kamatát gazdálkodásából elő tudja teremteni.

Viszont az eladó földbirtokos ugyan- csak a Magyar Pénzügyi Szindikátussal kerül szembe, amelytől meg fogja kapni a föld vételárát és pedig a következő módon: Az eladó földbirtokos évente négy százalékos kamatot kap a lebonyolító szervtől, amely összeg a

megmaradt földbirtokán folytatott gazdálkodás gyümölcseivel együtt munkálkodásának megfelelő jövedelmezőséget biztosít. Emellett a szindikátus évente két és fél százalékot a vevő gazda által befizetett kamatból visszatartva tökéskít, úgy hogy 20 év múlva az eladó földbirtokos egy összegben kapja meg az eladott birtokrészt, egész vételárhátralékát. Amennyiben azonban az eladó földbirtokos az idők során netalán újból földet akarna vásárolni, úgy a szindikátus neki a felgyülemelt ka-

matok tökéskített összegét szintén együttesen kifizeti.

Mint ebből a megoldásból látható, a Wekerle-féle új parcellázási politika szerencsésen egyesíti egyrészt a nagyobb birtokok tehermentesítését a kisgazdák földszerzésének lehetőségével. Ezzel pedig lehetővé tétetik az az egyedül helyes nemzeti birtokpolitika, amelynek célja a kisebb gazdák földhözjuttatásával egyrészt a mezőgazdaság egyéni jövedelmezőségének a növelése, másrészt pedig s ami a legfőbb, az

egészséges birtokmegosztás. A földrendezési akció tehát, amikor megmenti egyrészt az eladósodott földbirtokost, ugyanakkor megteremtí a lehetőséget arra, hogy a dolgozó, törekvő és eddig is ésszerűen gazdálkodott kis- és törpebirtokos annyi földet szerezhesen eddigi birtokához, amennyi a maga és családja nyugodt, tisztességes megélhetéséhez szükséges. Egy új magyar birtokpolitika megteremtése fűződik tehát Wekerle pénzügyminiszter e nagy horderejű alkotásához.

Bács-Bodrog vármegye nem indít mozgalmat Pestvármegye alsó két járásának megszerzésére,

de ha önként jönnek, vagy a kormány úgy rendelkezik, hogy átcsatolják azokat, — szeretettel fogja fogadni a megye új polgárait, — mondotta az alispán.

A vármegye közigazgatási bizottságának péntek déli ülésén váratlan vitakérdésként felmerült az alsópáni jelentés és a pénzügyigazgatói jelentés során.

A községek helyzete hónapról-hónapra súlyosabbá válik: a községek nehezen folynak be, — mondotta az alispán. A községek még le sem törlesztették mult évi függő kölcsöneiket s máris újakat kell felvenniök.

Rövidesen valóra válik a községek háztartásának rendezéséről szóló törvény: amely egységesen fogja rendezni az összes községek háztartását. Lesz egy normál és egy beruházási költségvetés ott, ahol pótdadóval új intézményeket akarnak létesíteni. Evvel a törvénnyel a községek éppen azon kiadásait fogják kiegyenlíteni, amelyeket nem tudnak rendezni. Bizonyos az, hogy ezen törvény alapján a vármegyei és községi életbe nyer a kormány beavatkozását. A községeknek a szanálása az autonómiának óriási korlátozásával jár, de ez egyben az első lépés a községi közigazgatás államosítása felé.

A munkanélküliség ügyében a helyzet nem változott. Ujabbban Csátaljáról és Dávodról jelentkeztek munkanélküliek munkára. Ezek azelőtt is munkanélküliek voltak, de még volt felíre valójuk s csak most mennek el dolgozni, amikor felélték minden készletüket. Egyik főbíró beszámolt az inségesek segélyakciójáról s jelentette, hogy már véget is ért az. De nem ért véget az akció, mert az előző évek tapasztalatai szerint éppen márciusban szokott sok munkanélküli jelentkezni.

A miniszterközi bizottság rövidesen megkezdi a községek háztartási költségvetéseinek felülvizsgálatát. Kérték a pótdadókulcs felemelését, de a minisztérium nem járult hozzá.

A megyének rendelkezésére áll az Önkormányzati Testületek Kárpótlási Vagyonából kiutalt első rész, de a megye nem vehet fel önmagától sem kölcsönt a belügyminiszter rendelete értelmében, hanem a bizonyos célokra fordítandó, vagy felhasználandó kölcsönöket esetenként névszerinti szavazással adhatja oda a megyei törvényhatóság.

A leszállított földadó.

Az alsópáni jelentéshez elsőnek Rosenbergszék alispáni jelentéséről szólt hozzá. Sételmezte az alsópáni jelentés azon részét, ahol a földadó leszállításával magyarázta az alispán a községek zilált anyagi helyzetét.

A földadó leszállításával a kormány a nyakig eladósodott gazdatársadalom helyzetén akart segíteni, de nincs segítve a gazdákon akkor, amikor a községek a földadó leszállítása miatt elestett pótdadójövedelmet úgy próbálják

pótolni, hogy felemelik a pótdadót, amit ismét a gazdákon hajtanak be. A gazdatörkévek támogatását kérte elsőklő főispántól és a megye vezetőségétől.

A vármegye területének növelése és a közvagyon tulajdonjoga

Medveczky Károly gazd főtanácsos, fehértói nagybérő örömmel veszi tudomásul a javulási tüneteket, amiknek egyik fázisa a kormány földtehermentesítési akciója is. Jó hatást vált ki a párisi megegyezés és nemzetközi pénzügyi kötelezettségeinkről kötött szerződésnek a francia kamara részéről történt ratifikálása, mert így lehetővé válik számunkra az 500 millió külföldi kölcsön felvétele.

Szívesen üdvözi a községek háztartásának rendezéséről szóló törvényt, mert ez azt jelenti, hogy a nyugdíjas megyei tisztviselők részére általános nyugdíjalapot teremt a kormány s mert evvel a törvénnyel az állam leveszi a községekről a vármegyei hozzájárulás súlyos terhet.

Kérdést intéz az alispánhoz, mi van a vármegye területének kikerekítésével. Valamikor Kalocsáig ezek a területek Bodrog vármegyéhez tartoztak s csak a neoaquistica commissio után csatolták Pestvármegyéhez.

Megkérdezte az alispánt afelől, hogy a Magyarországnak fizetesképpen átutalt 17 ezer kat. hold föld, az egykori tom-pai vagyonkezelőségi birtok kié. Ez a vagyon is valamikor Bodrog vármegyéé volt s csak azután lett Szabadka városé, amikor az önálló Bodrog vármegye másfél évszázaddal ezelőtt megszünt s beleolvadt Bács vármegyébe. Kérde, kinek a nevére telekkönyvezték ezt a hatalmas vagyon-objektumot? Kiváncosnak tartaná, ha Bács-Bodrog vármegye véglegesen rendezné ennek a birtoknak a tulajdonjogát.

A főispán a megye kikerekítéséről és a közvagyonról.

A felszólalásokra először Bisztray-Balku Gyula főispán válaszolt. Megnyugtatta az aggodalmaskodó bizottsági tagokat, ő, miként a multban, úgy a jelenben és a jövőben is mindent megtesz a megye és a gazdatársadalom érdekében. Amikor e két érdek szolgálatáról van szó, szóló főispán fáradhatatlan.

A megye kikerekítéséről írott cikkek koraiak, de ez nem jelenti azt, hogy a megye vezetősége nem foglalkozik a kérdéssel.

A kárpótlási vagyon tulajdonjogi kérdését és felhasználását egy 1922-ben alkotott törvény szabályozza. Az állam lett ezen földbirtok tulajdonosa s megcsinálta belőle az Önkormány-

zati Testületek Kárpótlási Vagyonállagát, miután előbb abból tetemes földtulajdonhoz juttatta Csikériát, Kelebiát, és Tompát.

A kárpótlási vagyon a szerb megszállás alatt annyira tönkrement, hogy öt év alatt még százezer pengő jövedelme sem volt abból az államból, amely pedig a cseh és román kártérítési fizetésekkel óriási összegeket fordított az 5000 holdas erdőbirtok s az egész vagyonállag karba helyezésére és instruálására.

Az alispán a megye kikerekítéséről.

Ezután dr. Szabovljević Dusan alispán válaszolt a felszólalásokra. Az alispán válaszából a legfontosabb rész a megye kikerekítésére vonatkozott.

— Amikor a megye kikerekítésének gondolatával foglalkozunk, vigyázzunk s jól fontoljuk meg azt a lépést, nehogy később megbánjuk. A kikerekítés előmunkálatai folyamatban vannak: most gyűjtik az adatokat. Figyelembe veendő az is, ha a községek háztartásának szanálását végrehajthatják, akkor az egyforma adózás állapota következik be. A megye és lakossága semmit sem nyer, mert hiszen a megyei hozzájárulást ugyis az állam adja a községek helyett a szükséglet arányában. Az alispán az eddigi adatokból azt látja, hogy a vármegye semmit sem nyerne a két alsó-pestvármegyei község idecsatolásával, hanem csak óriási munkát venne a közigazgatás a nyakába s visszasságok következne a községeknek a törvényhatósági bizottsági üléseken. De meg egyébként sem fenéki tejjel az élet ezekben a járásokban is. Az államépítészeti hivatal kimutatása szerint a két járás uthalózatának kiépítése két és fél millió pengőbe kerülne.

Nehézkesen megy az adatgyűjtés is: a községek mereven elzárkóznak s nem adnak szívesen felvilágosításokat. Az a terve dr. Szabovljević alispánnak, hogy a jövő héten felkeresi dr. Erdélyi Lóránt pestvármegyei alispánt, akinek megmondja, hogy a kikerekítési mozgalomnak nem az a célja, hogy zsákmanóhoz jusson Bács-Bodrog vármegye, de az állásfoglalás előtt objektív akarnak látni. Lehet, hogy majd elkerül az az idő, amikor Pestvármegye alsó részét az ő és a mi akaratunk ellenére is Bács-Bodrog vármegyéhez csatolják. Utal arra, amit újévi beszédeben is aláhuzottan hangsúlyozott, hogy a csonka vármegye így is életképes.

Békében sok olyan kis megye volt, mint amekkora a csonka megye, de egyik sem volt olyan életképes, mint a mai Bácsbodrog vármegye, amelyben

mostani megcsónkítottágunkban is több életerő van, mint Ugocsa, Kisküüllő, Ung, Bereg és Árva-megyékben volt. A megye mai megcsónkítottága a legbeszédesebb, tiltakozó irredentizmus az irányban, hogy a mai állapot nem tartható fenn. Igaz, hogy a gazdasági kérdések sokszor háttérbe szorítják az irredenta szempontokat, de viszont a megye így örökké aspirál az elszakított területekre.

Mindezt egybevetve az az álláspontja, hogy Bács-Bodrog vármegye nem indít mozgalmat a megye területének olyatén való kikerekítésére, hogy a Pestvármegye két alsó járását idecsatolják, ha azonban önmaguktól jönnek, vagy országos közigazgatás rendezési szempontból a kormány úgy rendelkezik, hogy átsatolja azokat Bács-Bodrog vármegye területéhez, — szeretettel fogja fogadni őket.

Az alispán szavaira még Medveczky Károly replikázott s megállapította a vármegye jogcímét Pestvármegye alsó két járására.

Ugy érezzük valahogyan, hogy dr. Szabovljevit Dusan alispán, aki minden kérdésben a legnagyobb körültekintéssel jár el, itt ennek a kérdésnek megoldásánál nem találta el a megye érdekei szerinti állásfoglalást. A megye érdeke az, bármennyire életképes is a mai szűk keretei között s bármennyi gazdasági életerő is van benne, hogy a területe nagyobbodjék, mert igenis igazságosabb lesz a teherelosztás, de meg a növelés esetén sem lesz a megye mamut-vármegye s akkor is nagyszerűen lehet igazgatni, mert a

vármegye legtávolabbi községei a megye központtól legfeljebb 50 km-nyi távolságban lesznek, ami még mindig nem 200 km, mint amennyire fekszik most Szeremle Budapesttől. Az is lehet, hogy akkor, amikor a belügyi kormányzatban megvan a hajlam arra, hogy Pestvármegye két alsó többnyire magyar lakossággal bíró járását Bács-Bodrog vármegyéhez akarja csatoltatni s ezt Erdélyi pestvármegyei alispán sem ellenzi, magasabbrendű állampolitikai s közigazgatási szempontokat tart szembe előtt a belügyi miniszterium, amely meg akarja szüntetni azt a közigazgatási anomáliát is, hogy a megyeközponttól 200 km. távolságban legyenek községek.

Az alispánnak rekonszideráció tárgyává kell tennie mostani álláspontját s hisszük, hogy ez a széles horizontu, higgadt és megfontolt közigazgatási szakférfiu is arra az álláspontra fog jutni, hogy neki és a csonka megyének nem szabad a fejlődés lehetősége elé követ hengeríteni, hanem mert az egyoldalú irredenta romantikát felfalja az élet új követelménye: a haladás perspektívája, azért mindent el kell követni, hogy a megye területét — ha csak egy mód is kínálkozik rá — megnöveljük. Mert úgy áll a helyzet, hogy a megnövelt területű vármegye még nem lemondás jogainkról, ez nem jelent még belenyugvást a mai megcsónkítottágba, sőt a kikerekítés után is lehetünk irridenták, amint hogy ezt az érzést nem lehet a magyarból addig kiölni, amíg a régi nagy Magyarországnak egyetlen faluja is idegen rabigában synlodik

A megye községeinek forgalmát Bajára akarják terelni.

Védekezés az ellen, hogy a megye keleti és északi részén lévő községek forgalma ne gravitáljon Szegedre és Halasra. Uj autóbussz-járatot létesít a Mavart.

Annak a mozgalomnak, amelynek az a célja, hogy a bajai törvényszéket a a szegedi ítélőtábla területéhez csatolják, máris van egy közlekedési üzletpolitikai kiágazása, amint hogy annak idején is jeleztük, hogy ezt az egész terület szerzési mozgalmat is minden tekintetben az illető területek forgalompolitikai érdekei lengik át. A lakosságot ma már nem érdeklik tradíciók, és szimpátiák, hanem csak azt nézi, mennyiben közelíthető meg számára könnyebben az új bírósági centrum.

Szegeden és Baján feltétlenül bizonyosra veszik, hogy a bajai törvényszéket a szegedi tábla területéhez fogják csatolni s ez irányban már bizonyos üzleti vállalkozások is kezdenek kialakulni. Szeged városa azt tervezi, hogy Bajára autóbussz-járatot fog létesíteni. Viszont a bajai kereskedőtársadalom is megmozdult. A bajai kereskedelemnek ugyanis az az érdeke, hogy lehetőleg a megye minden egyes községének a forgalmát betereljék Bajára, hogy a megye községi lakosai is a fontosabb szükségleteiket Baján szerezzék be az itteni üzletekben. A Szeged városa által üzembe helyezett autóbussztól kissé idegenkedik a bajai kereskedelem, mert joggal attól tartanak a kereskedők, hogy Szeged városa autóbussz-járatát olyan közlekedési politika szerint fogja irányítani, amely Szeged város idegenforgalmi és kereskedelempolitikai érdekeit fogja szolgálni. Magyarán ez azt jelenti, hogy Szeged gyors és jó közlekedéssel fel fogja szippantani a megye keleti részében lévő községek forgalmát.

Ezt szeretnék megakadályozni a bajai kereskedők avval, hogy előbb, lehetőleg pár héten belül felállítsák Baja és Szeged határ között az autóbussz-járatot.

Löwy Manó bajai textilkereskedő tárgyalta is az autóbussz létesítése ügyében dr. Vojnics Ferenc polgármesterrel is, aki azonban nem tudott semmi hozzájárulást kilátásba helyezni, bár a polgármester maga is minden jóindulatáról biztosított minden olyan vállalkozást, amelynek célja az volna, hogy a megye községeinek forgalmát Bajára terelje.

A városházán napokig tárgyalták a felvetett ideát s optimista körökben az

a felfogás alakult ki, hogy helyes volna az, ha Baja város maga létesítene városi autóbussz-vállalatot a forgalom lebonyolítására a megye keleti területén lévő községek forgalmának Bajába való torkoltatására. Baja városnak azonban nincs pénze ilyen célokra s még csak szubvenციót sem nyújthat semmiféle privát vállalatnak sem.

Löwy Manó kereskedő ezután a Mavarttal lépett összeköttetésbe. Tárgyalta dr. Visegrádi József Mavart igazgatóval, aki rögtön belátta ennek az új járatnak üzleti előnyeit és fontosságát s hajlandóságát is fejezte ki ennek az autóbussz-járatnak létesítésére. A Mavart maga is letárgyalta az új autóbussz-járat vonalát és a megvalósítás minden körülményét. Utána a Mavart a kereskedelemügyi miniszteriumtól engedélyt kért a következő autóbussz járat vonalra: Baja—Csávoly—Felsőszentiván—Tataháza—Mátételke—Bácsalmás—Csikéria és Kelebia.

Tataháza ugyan kiesik a forgalomból s mintegy két kilométeres kerülőt okoz, de mégis bevette a Mavart ezt a községet is az új autóbussz-vonalba, mert Tataháznak nincs vasuti állomása.

A kereskedelemügyi miniszter még nem adta ki az engedélyt s nincs kizárva, hogy csak bizonyos módosításokkal fogja kiadni azért, mert az autóbussz-járat vonal megállapítása olyan, amely Mátételkénél, Bácsalmásnál és Kelebiánál sérti a Máv. érdekeit s ott nem is engedélyez a kereskedelemügyi miniszter Mavart autóbussz-járatot, ahol Máv. vonal halad.

Akármit is van a dolog, Baja városának eminens érdeke fűződik ahhoz, hogy ezt az autóbussz-járatot minél előbb valósítsák meg, mert Baja városának ebből az autóbussz-járatból csak haszna lehet.

A Szigeti hangversenyőről

Ne felejtse el senki, hogy a Liszt-Kör e legszebb, március 12-i, csütörtöki hangversenyére a jegyeladás kedden veszi kezdetét. A jegyelőjegyzést már most lehet eszközölni dr. Geiringer János gyógyszerárban.

Sírámmal és panasszal van tele az ipartestület elnökének a múlt év történetét vázoló jelentése.

Bármennyire is tudatában vagyunk ezen szükséges szociális intézmény fontosságának, mégis kötelességünk rámutatni azokra az eredendő hibákra, melyek ezt az intézményt megszületése óta kísérik és lehetetlenné teszik, hogy a munkaadó iparitársadalom előtt szimpatikussá válhassék. Nem először hangoztatjuk és az illetékesek előtt is számos esetben rámutattunk arra, hogy a társadalombiztosítással járó teher és adminisztráció sokkal szélesebb alapon nyugszik, mint amelyet a mai gazdasági viszonyok és a terhek viselésére kötelezettek kibírnak. Rámattunk arra, hogy a megnövekedett terhek fenntartása a munkaadók anyagi romlását, ez pedig a szociális gondoskodások lehetőségének csődjét vonja maga után. Nem szüntünk meg hangoztatni, hogy a horribilis kamatok fenntartása, az üzem utódlásról szóló intézkedés, a tartozásban lévő iparosoknak a közmunkákból való kizárása, az OTI indokolatlanul kiterjesztett pazarló és szétfolyó adminisztrációja, az iparosokkal szemben tanúsított méltánytalan elbánás, az önkormányzati szervek névteljes autonómiaja, mind-mind olyan jogos panaszok, amelyek orvosolása elől kiintézet épen az intézmény érdekében nem lehet és nem szabad.

A különféle felterjesztések óriási halmaza és az országos mozgalmak által sürgetett könnyítések s engedmények helyett nem csak hogy maradt minden a régiben, sőt az elmúlt évben lezajlott közgyűlés felemelte a járulékokat, amivel azonban a fenálló bajok nem lettek enyhébbek. A múlt év novemberében adta ki a Társadalombiztosító az 1929 évről szóló terjedelmes jelentését és ez a jelentés maga újabb vádirat az intézet és annak működése ellen. A jelentés szerint a munkaadókra kirott járulékok évről-évre nagyobb terhet rónak a magyar társadalomra, de minél nagyobb összeget követelnek, annál kisebb mértékben folynak be a hátralékok, mert a magyar társadalom teherbíró képessége ijeszto mértékben és rohamosan fogy. Az 1929. évben kivetettek járulékok címén:

A betegség biztosításnál	55,373 559 P-t
őregségi biztosításnál	24,856 935 "
balesetbiztosításnál	8,900 000 "
bányanyugbér biztosításnál	14,352 716 "
összesen:	93,483 210 "

tehát az állami költségvetésnek 10 százaléka.

A négy első év alatt előirt óriási összegből kb. 52,000 000 pengőt nem lehetett behajtani, mert az általános gazdasági pangás olyan mértékű, hogy a munkaadók nem tudnak fizetni s még végrehajtással sem lehet tőlük a hátralékokat beszédni. Ezért aztán az intézet kinélségei folyton növekszenek. 1927-ben még csak 20 millió pengő volt a hátralék, 1928-ban 22, 1929-ben 31 millió pengő, 1931 ik év valószerűleg rádupláz minden előzőre.

Már a megalakulása idejében az volt a legtöbbszór hangoztatott kifogás az OTI. ellen, hogy túl nagy hivatalnoki személyzettel dolgozik. Pedig 1928-ban még csak 1882 ember volt foglalkoztatva a központi ügyvitelben, 1929-ben azonban már 2971. Tehát a legválságosabb időben több, mint 1000 új alkalmazottat vettek fel az OTI-be. A társadalombiztosító 1 évi adminisztrációs költsége 15,200 000 pengő s ebből csak a betegség biztosítási ágazatra esik 11 millió. Meg kell itt jegyezni, hogy a hatalmas hivatalnoki kar irányításáról elnök, több alelnök, 1 vezérigazgató, 6 igazgató, 23 aligazgató gondoskodik megfelelő autóparkkal.

Ezek tények, tisztelt iparostársaim és a tények tudatában nem csodálkozhat senki a mérhetetlen elkeseredésben, amely az ipari munkaadókat eltölti, amikor látják, saját bőrtükön tapasztalják, hogy a rájuk rótt teher elviselésére a mai kereseti viszonyok között egyszerűen képtelenek. Mert az iparosok a mai nehéz időben nemcsak a társadalombiztosítás terheinek viseléséért

küzdének, az iparosoknak más irányban is súlyos kötelezettségeik vannak. Műhelybért, üzemi költségeket, adókat, forgalmi átalányt kell az olykor-olykor adódó keresetből fizetni, de azt se tévessze el szem elől az OTI. ügyvezetősége, hogy az iparosnak családjáról és gyermekeiről is gondoskodni kell és kénytelen gyermekei részére előbb egy darab kenyeret biztosítani, mint a horribilis 24 százalékos kamatokkal megnövekedett és hihetetlen összegekre felzaporodott tartozásokat fizetni.

Magas Társadalombiztosító ujonnan épült felhőkarcolója, de még magasabb az a jéghegy, amely OTI. szellemét elválasztja az ipari élet nyomorúságától. Az intézet nem számolt eddig s nem fog számolni az öt fenntartó gazdasági erők sorsával és saját öncélúsága mellett nem hall, nem lát semmit. Pedig a mélységek morajlanak s az intézet terheinek lefaragását követeli az ipar minden idegszála.

URÁNIA

Március 7-én, szombaton

d. u. 6 és este fél 9 órakor

március 8-án, vasárnap

d. u. 4, 6 és este fél 9-kor.

2

napig lesz műsoron

:-:-

LAWRENCE TIBETT

a világ legnagyobb baritonistájának legnagyobb filmje

Sasok éneke

filmoperett 14 fejezetben

Zenéjét szerzette:

LEHÁR FERENC.

Kisérő filmje:

Kedves egészségére
burleszk 2 felvonásban.

■■■

■■■

HIRADÓ.

Óvás!

Felhívjuk az izzólámpafogyasztók figyelmét arra, hogy a

TUNGSRAM

izzólámpáinkat nem házalók, hanem a legális kereskedelem útján hozzuk forgalomba.

A cégünk nevében való bemutatkozásal a házalók bizonyára azt célozzák, hogy az általuk kínált lámpákat drágábban adják el, vagy pedig a fogyasztót megtevesztve, silány minőségű áru átvételére bírják.

Szíveskedjék izzólámpaszükségletét a legális kereskedelem útján beszerezni, ahol a

TUNGSRAM

izzólámpákat gyári garancia mellett meg-szabott olcsó árakon számítják.

A házalókat, akik cégünk nevével vis-szaadnak, kérjük igazoltatni és további megtorlás végett nekünk bejelenteni.

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAGMOSSÁGI R. T.

Ujpest 4.

Némileg vigasztaló momentum és a helyzet enyhülésében való reménykedésre alapot nyújt a népjóléti miniszterium vezetésében beállott személyi változás. Ugyanis jóleső érzéssel kell megállapítanunk, hogy az új népjóléti miniszter ur a helyzet tarthatatlansága okául nem a „lesikkasztás és a sör-ivás” vádjait hozza fel, hanem belátta és férfiasan kijelentette, hogy az intézmény körül a legnagyobb baj a túlméretezés és a takarékoság hiánya. Megindult átszervezési munkássága, továbbá azon bölcs intézkedése, hogy az újsora ka-matszertű 24 százalékos késedelemi pótléket 1931. január hó 1-től 12 száza-lékre leszállította, némileg reményt nyújt arra, hogy az országos ipari érdekkép-viseleti szerveknek egyöntetűen meg-nyilatkozott kívánásait méltányolhatni fogja a törvényhozással és a miniszter Urhoz intézett felterjesztésben kért tör-vénymódosítást oly értelemben fogja keresztülvinni, hogy gondoskodik a szociális terheknek a kereseti lehetősé-gekkel és a munkaviszonyokkal való ósszhangba hozataláról.

(Folytatjuk)

Uj vezetőséget kapott az Izr. Jókékonycélu Legányegylet.

A Bajai Izr. Leányegylet tagjai va-sárnap, f. hó elsején Bruck Éva elnök lemondása folytán elnökválasztásra gyűltek össze. A közgyűlésen a távozó elnököt meleg szavakkal Milkó Panni alelnök búcsúztatta el, kiemelve azt az eredményes tevékenységet, melyet a távozó elnök működése tartama alatt a leányegylet és a jótékonyág terén kifejtett.

A megejtett választáson Milkó Panni urleányt az egyesület elnökévé, Csányi

A Tudor Accumulátorgyár Rt. által gyártott

rádiókészülékekhez és autómobilokhoz

Védjegy

szalmiádkmentes, savmentes zseblámpaelemek és száraz anódtelpek felülmulhatatlanok Mindenütt kaphatók

Magda urleányt pedig nagy szótöbbséggel az egyesület alelnökévé választották. Ugy az újonnan megválasztott elnök, mint alelnök a megválasztásukat megköszönve ígéretet tettek, hogy a mai nehéz időkben minden erejükkel törekedni fognak, hogy enyhítsék azok bajait és nélkülözéseit, akik arra rászorulnak és akik támogatásért az egyesülethez fordulnak

Az egyesület titkárává Berkovics Tó-dort, a Magyar Általános Hitelbank gabona-osztályának tisztviselőjét választották meg.

Az izr. leányegylet új vezetősége, mely közismert bajai ur leányokból áll, remélhetőleg még fokozottabb am-bíciót fog a mai nehéz életkörülmé-nyek között a jótékonyág terén az-irányban kifejezni, hogy ahol csak szük-séges lesz, szeretetteljes működésével enyhítse az arra szorulókat nehéz és szomorú helyzetükben.

A zeneiskola felhívása a Liszt Ferenc-Kör tagjaihoz és az érdekelt szülőkhöz.

Több szülő azzal a kéréssel fordult a Kör zeneiskolájának igazgatóságá-hoz, tegye lehetővé, hogy gyermekeik a jövő iskolai évben gondnokaoktatás-ban (cselló) részesülhessenek. Ugyan-csak több hegedű tanulni szándékozó növendék jelentkezése miatt felmerült egy második hegedűtanári állás szer-vezésének szükségessége is. A zene-iskola igazgatósága a maga részéről lelkesen felkarolja e kérdést s ezért már most lát hozzá a gondolkaszkaz és a második hegedűtanári állás megszer-vezéséhez.

Miután azonban a gondolkaszkazot és a második hegedűtanári állást csak akkor szervezheti meg, ha előre tájé-kozik, vajon hány gondonka- és hegedűnövendék jelentkezésére számí-tthat, ezért azzal a kéréssel fordul a t. szülőkhöz, szíveskedjenek gondonkát és hegedűt tanulni óhajtó gyermekeiket a zeneiskola igazgatóságánál március hó folyamán mielőbb bejelenteni. Csak kellő számú jelentkezés esetén van a zeneiskolának módjában képesített gon-donkátart, illetve egy második he-gedűtanárt alkalmazni.

Gyümölcsfák tavaszi ápolásához Novenda Gyümölcsfakarbolineum, Sulfarol Kalioid + én. Főraktár: Vá-rosi Drogéria, Baja, Vörösmarty-u. 1. sz. Telefon 350.

la POROSZ diókoksZ

Pécsi tojásszén (bulett) változatlan áron.

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselője

Schön és Bajai, Baja.

Telefon 26.

Hajnaid ucca 13.

SPECIÁLIS HANGERŐSÍTŐ CÍÓ

A vendéglős-ipar krízise. Csökkent a sör és borfogyasztás a bajai vendéglőkben.

A gazdasági krízis, mely világszerte észlelhető, érezteti hatását a közgazda-sági élet minden pontján. Január és február hónap mindenkör gyöngye volt kereskedelmi és ipari forgalom szem-pontjából, de mostanában különösen érezhető a pangás, a fogyasztás csök-kenése. Számos kereskedő bevétele ta-lán éppen a rezsit, vagy jóformán még azt sem fedezi Ujra előadódna fizet-ésképtelenségek, sőt üzletmegszünteté-sek is.

A nehéz gazdasági helyzetet megéri a bajai vendéglősipar is. Az ország minden részéből érkeznek szomorú hí-rek arról, hogy itt is, ott is becsukott egy-egy virágzó vendéglő.

Beszélggettünk a vendéglős ipartársu-lat több tagjával, akik elmondották, hogy mostanában a vendéglősök hely-zete nagyon küzdelmes. A vendéglős ipar helyzete nehéz, majdnem tartha-tatlan.

A fogyasztóképeség csökkenésé-vel együttjár a sör, valamint a borfo-gyasztás csökkenése a vendéglőkben. Mind a kettő elég nagy mértékben csökkent. A sörfogyasztás 50-60, a borfogyasztás 40-50 százalékkal csök-kenhetett a vendéglőkben. Hozzájárult a vendéglői fogyasztás csökkenéséhez, hogy magánosok nagyszámban árusít-ják sajáttermésű boraikat s hogy igen sok üzletben sör és bor is vásárolható.

A vidékről beáramló forgalom is jóformán megszűnt. Azelőtt, régebben a beszállóvendéglők szép forgalmat bonyolítottak le, ma azonban sokkal kevesebben jönnek be a falvakból s ha be is jönnek, nem költenek. A vi-déki forgalom 60 százalékkal csökkent. A csökkenés egyik oka az is, hogy Bácska nagy része megszállás alatt van s onnét a forgalom nem gravitálhat már ide Bajára.

De nemcsak a sör- és a borfo-gyasztás csökkent a vendéglőkben, csökkent az étkezők száma is. Az utóbbi

időben ugyanis számos kifőzés és ét-kezde létesült Baján, amelyek verseny-társai a vendéglőknek. Azelőtt a va-sárnap jelentette a forgalom tulnyomó részét a vendéglőkben. Ezen a napon keresték fel legtöbben. Ahol azelőtt százhusz ember fordult meg, ma leg-feljebb ha 30-40. Ahol 50 kiló husra volt szükség ételek felszolgálásához, ott ma éppen fele, vagy a negyedrész-e kell.

Hogy vendéglők a nehéz helyzet ellenére ritkán szűnnek meg, annak az a magyarázata, ha egy vendéglő, vagy kocsma válságba jut, vidékről nyom-ban akad valaki, aki friss tőkével újra megpróbálkozik, hátha mégis sikerül továbbvezetnie az üzletet. Azért ritka a fizetésképtelenség a vendéglősiparban.

A békebeli forgalomhoz viszonyítva nagy a csökkenés. A 18 éven aluliakra vonatkozó alkoholtilalmat inkább a vi-déken érzik a falvakban. Múltató ven-dégnek pedig rég a hírt sem is-merjük.

Bizonyos ellenben az is, hogy a mozi, sport, leventezés, kirándulások, cserkészkedés, ifjúsági körök is nagy mértékben befolyásolják a kávéházak és vendéglők látogatottságát, sőt ezek számlájára írható a legtöbb abból, hogy a vendéglők és kávéházak törzsközön-sége nem tud utánpótlást kapni. A mai fiatalokba belenevelik a sportot, a le-ventegyakorlatozást, az állandóan friss levegőn való tartózkodást s a mai fia-talság ösztönösen visszahúzódik a ká-véháztól és vendéglőtől. Nem mondjuk, hogy nem helyes ez, de viszont akkor az adókövető hatóságoknak is tudomá-sul kell venniük, hogy a mi forgalmunk is hallatlanul megcsappant. A bor ter-melői ára ma kicsinyben 30-40 fillér, a vendéglőkben 1 pengő. Mondják meg nekünk, mit lehet ezen keresni akkor, amikor egy-egy vendéglőben és koc-smában nem fogy el naponta 5-10 li-ter bor.

Februárban emelkedett a difteria.

44 difteriás és 54 kanyarós megbetegedés fordult elő februárban

A városi közigazgatási bizottság ma, szombaton déli ülésén dr. Burtik An-dor városi tisztí főorvos az alábbi je-lentésben számolt be a város február havi közegészségügyi állapotáról:

A születések száma 46, fiú 27, leány 19, a január havi 40-nél szemlén. A halálozások száma 47 a január havi 53 mal szemben. A múlt év hasonló hónapjában a halálozások száma 39 volt. Nevezetesebb halálokok: tüdő-gyulladás 7, rák 7, érelmeszesedés 8, tüdővész 4, szervszívhaj 3, aggaszály 3, agyvérzés 3, veleszült. gy. 3, erő-szakos halál 3, fertőzőbeteg 1, elme-beteg 1 és egyéb 4.

A fertőző betegek száma 108. Kül-önösen a kanyaró és a diftéria az a betegség, amely még mindig nagy számmal szerepel. A diftéria a múlt havihoz képest még emelkedést is mu-tat, úgy hogy február hónapban, beje-lenteti és kezelés alatt álló betegek száma 44 volt. Kanyarónál némi csök-kenés észlelhető, különösen a hó má-sodik felében. Február folyamán meg-betegedett 54 egyén. Ezenkívül előfor-

dult még 1 szövődőményes influenza, 1 léptene és 1 bárányhimlő. A diftéria elleni védőoltások úgy az iskolákban, valamint az óvodákban befejezést nyer-tek.

A Tüdőbeteggondozó Intézet február havi kimutatása: Uj betegfelvétel a hó folyamán 100, tej kiadatott 848 liter, rendelések száma 651, halálozás 4, gondozónői látogatás 200 esetben.

Az anya- és csecsemővédő intézet-február havi kimutatása: Az elmúlt hó

Vigyázat!
Csak 1, 4 és 10 darabos eredeti csomagolásban fogadják el a

hashajtót minden csomagon DARMOL FELIRASSAL.

Utánzatokat
és más csomagolást utasítson vissza!

Eternit asztallapok

Eternit falburkolások

Eternit tetőfedések

Eternit Udvar

BAJA
Budapesti-út.

Telefon: 2-90, 1-05.

folyamán orvosi tanácsadásban rész-
sült 11 terhes, 417 csecsemő, 121 kis-
ded. Védőnői látogatások száma 8 ter-
hes, 43 gyermekágyas, 266 csecsemő,
323 kisdéd.

A közegészségügyi intézet február
havi kimutatása: Ty-vizsgálat 44, Dy-
vizsgálat 2, Di vizsgálat 835, Vérvizs-
gálat 243, Vizvizsgálat 26, Egyéb 32.

A Mentőegyesület február havi kimu-
tatása: Betegszállítás 81, mentés 12,
mozgóórsz. 2, mentés 1 nő, 11 férfi,
betegszállítás helyben 76, vidéken 5.
Szállított 52 nő, 29 férfi. Megiett ki-
lóméterek száma helyben 359, vidéken
211, összesen 570 km.

A Városi Közkórház betegforgalmi
kimutatása: felvételt 274, született 14,
elbocsátott 282, meghalt 18, a hó vé-
gén maradt 436. Felvett betegek közül
tüdővész: 9 bajai és 12 vidéki, elme-
beteg 4 férfi és 3 nő, abortus 10, mér-
gezés 2. A jelentést vita nélkül tudomá-
sául vették.

HIREK.

— **Hazaérkezett a polgármester.**
Dr. Vojnics Ferenc polgármester ma
reggel visszaérkezett Budapestről Bajára
és részt vett a ma délelőtti városi köz-
igazgatási bizottsági ülésen.

— **A tanonciskola lelkigyakorla-
tai.** A tanonciskola tanuló a tanári
kar vezetésével márc. 5. 6. 7-én tar-
tották lelkigyakorlataikat. A beszédeket
Máthé Ervin hittanár mondta. Vasár-
nap járulnak a szentáldozáshoz. A bel-
városi templomban vasárnap reggel 6
órákor is lesz szentmise és ezen mise
alatt járulnak a szentáldozáshoz a bor-
bély- és fodrásztanoncok, akik elfog-
laltságuk miatt a későbbi misén nem
vehetnek részt.

— **Vendégek összejövetel.** A Türr
István tju felsőkereskedelmi iskolát
Végzettség Szövetsége szokásos havi
összejövetelét március hó 7-én este
háromnegyed 9 órákor tartja a Zich-
féle vendéglőben. A tagok minél na-
gyobb számban való megjelenését kéri
a Szövetség elnöksége.

— **Rádióelőadás Pécsent.** A pécsi
Erzsébet Tudományegyetem fizikai inté-
zetében tartott szombaton este a Natea
rádiócsőgyár mérnöke Deutsch Károly,
tudományos előadást. Az előadó ismer-
tette a legújabb laboratóriumi vizsgálá-
tok eredményeit, különös súlyt helyezve
és kidomborítva ama roppant érzékeny
készülékek működését, melyek anyag
vizsgálati kutatásoknál kvantitatív mér-
éseket tesznek lehetővé. Az előadó bemu-
tatta az anyagok szerkezeti felépítése
problémájának összefüggését a modern
elektroncsőgyártással és kiterjeszkedett az
izzókatódók, nevezetesen a legmodernebb
és legalkalmasabb katódok szer-
kezeti és fizikai sajátosságainak ismer-
tetésére. A vettett képekkel kísért elő-
adást legnagyobb részt az egyetemi ta-
nárokból és hallgatókból álló közönség
hallgatta, de jelen volt a helybell orvos
és mérnök társadalom számos előkelő
sége is.

— **Fehér Arthár szavalóestje.** Fe-
hér Arthár, a Nemzeti Színház nagy
tehetségű tagja 30 éves színészi jubi-
leuma alkalmából holnap, vasárnap este
fél 9 órákor szavaló és előadó estet
tart a Nemzeti Szálló nagytermében.

— **Ischiásnál egy pohár ter-
mészetes „Ferenc József” keser-
rízvet.** Az emésztőszervek bántalmái-
nak szakorvosai általánosan dic érik a
Ferenc József rizet, mert ez a gyom-
or és a belek működését előmoz-
dítja, az epikiválasztást fokozza, az
anyagcserét megélénkíti és a vért fel-
frissíti. A Ferenc József keserűvíz
gyógyszertárakban, drogériákban és
fűszerüzletekben kapható.

— **Árverés. Hétfőn délelőtt fél 9
órákor árverés lesz a bajai zálogházban.**

— **Holnap bontják fel a reál gim-
názium in-tallációs munkáira ér-
kezett ajánlatokat.** A reál gimnázium
rajztermében holnap, vasárnap déli 12
órákor fogják felbontani a reál gimnázium
berendezési munkáira érkezett
zárt írásbeli ajánlatokat.

— **A ker. és ip. kamarai választá-
sok előkészítése.** Az alispán javas-
latára a szegedi kereskedelmi és ipar-
kamarai tagválasztásokhoz az előkészítő
bizottságba, amely a Baja város köz-
gyűlése által kiküldendő tagokkal fog
együtt működni, Holács Gábor jános-
halmi fűszerkereskedőt és Muity Mi-
hály bácsalmási malomtulajdonost kül-
dötte ki.

Laptulajdonos:
Corvin-nyomda.

Perfekt
varró és tanulóleányokat
felvesz

Teleki Ilus
Kölcsey-utca 13

Saját gyártmányu
3 drb ruhatartó
26 fillér.
UTRY-nál
Erzsébet kir.-u. 38. szám

64-1931. sz. Bajai Izs. Hítköztség.

Hirdetmény.

A hítköztség t. tagjait ezennel felhív-
juk, hogy macesz szükségletét mindenki
március hó 2-10-ig bezárólag, a hit-
köztség jegyzői hivatalánál délelőtt 9-12
óráig előjegyeztesse és a megrendelt
mennyiség után kilogrammonként egy
pengőt befizetni sziveskedjék.

Különösen felhívjuk a t. hítközségi
tagok figyelmét arra, hogy a macesz
előjegyzését és az előleg lefizetését el ne
mulasszák, mert csak azok számára lesz
módunkban a megállapított árban laskát
beszerezni, akik eziránti szükségletüket
a fenn megjelölt időben előjegyeztették,
ellenben azok részére, akik az előjegy-
zést elmulasztják, csak jóval magasabb
áron szerezhetünk laskát és természetesen,
hogy ezen árkülömbözetet a késedelmes-
kedők viselik.

Végül figyelmeztetjük a hitk. tagokat,
hogy a macesz beszerzése a hítköztség
autonom jogkörébe tartozik és senkinek
sem szabad laskát a hítköztség területére
behozni. Ez ellen vétők büntetéssel és o
behozott laská elkobásával járó kihá-
gást követnek el.

Baja, 1931. február hó 27-én.

A bajai izs. hítk. előjárósága

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorsrajtóján Baján.

Rádió

Szombat, március 7.

245: Hírek, ételmiszerárak, piaci árak
és árfolyamhírek.
400: Ritoók Emma novellái.
445: Pontos időjelzés, hírek.
500: A Szociális Missziótársulat elő-
adása.
530: Szórakoztató zene.
630: Garzó Zoltán előadása.
700: Cigányzene.
800: Vigjáték-előadás a Studióból.
Utána: Pontos időjelzés, hírek.
Majd: Grammfőnhangverseny,
TELEFONHIRMONDÓ: A műsor
egész nap azonos a rádióval.

A bajai kir. járásbíróság, mint telek-
könyvi hatóság.

419/1931. tkv. szám.

Árverési hirdetmény- kivonat.

Schäffer Henrik végrehajthatónak Ber-
tics Sándor, Csilics Bálintné és ifj. Kiss
Józsefné végrehajtást szenvedők ellen in-
ditott végrehajtási ügyében a telekkönyvi
hatóság Bertics Sándorné sz. Stoll Mária
utóajánlatára az újbb árverést 1536 P
tökekövetelésvalamint a csatlakozottak-
nak kimondott Bajai Takarékpénztárnak
2000 P és járuléki behajtása végett a
bajai kir. járási bíróság területén levő,
Bácsbokod községben fekvő, s a bács-
bokodi 1390. sz. betétben A. I. 4-5.
szorsz. 374, 375. hrszámú 92 □ öl ház
és 247 □ öl kert 2420 P kikiáltási
árban elrendelte.

Az árverést 1931. évi április hó 7.
napján délután 3 órákor Bácsbokod
községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a
kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem
adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek
bánapénzt a kikiáltási ár 10 százalé-
kát készpénzben, vagy az 1881: LX.
tc. 42 §-ában meghatározott árfolyam-
mal számított óvadékképes értékpapi-
rosban a kiküldötttel letenni, hogy a
bánapénznek előleges bírói letétbe he-
lyezéséről kiállított letéti elismervényt
a kiküldöttnek átadni és az árverési
feltételeket aláírni (1881: LX. tc. 147,
150, 170. §§; 1908: LX. tc. 21. §)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási
árnál magasabb ígértet tett, ha többet
ígéri senki sem akar, köteles nyom-
ban a kikiáltási ár százaléka szerint
megállapított bánapénzt az általa ígért
ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.
(1908: XLI. 25. §.)

Baja, 1931. évi február hó 24-én.

A kiadmány hitelűl:
Hállósy Magda kiadó.

A Róna Szanatóriumban gépkezelő fűtő

kerestetik, lehetőleg
lakatos vagy gépész.

Cukrászdába egy elarusító
és egy tanuló felvétetik.

Cim: Deák Ferenc-ut. 19.

Hétfőn 9-től 12-ig.

ZAB,

vetni való, kitünő minőségű, Baja
Erzsébet királyné-utca 66. sz. alatt
kapható

Drótkerítés

gyártmányait rendkívül

oicsón

hozza forgalomba

Ury Pál Fiai

Erzsébet kir.-u. 38. Tel. 280.

Hirdetmény.

Több ezer drb nemes gyümölcs-
fa, bokor, fűtő és magastörzsű
rózsa, fenyők, díszfák, cserjék
jutányos áron kapható a livodai
„Flóra” kertben Baján
Csepregi Márton
ny. dll. tankp. /kertesznél.

Márc. 2-től márc. 9-ig
reggel fél 8 óráig

Lovassy Odön és
Dr. Geiringer János
gyógyszerész patikája tart
éjjeli szolgálatot.

Az ügyeletes gyógyszerész
vasárnap délután is nyitva
áll a közönség rendelkezésére.

Németül, magyarul beszélő 15 éves leány

elmenne gyermekek mellé, vagy
szobaleánynak.
Cim a kiadóba.

A járásbíróság közelében különbejáratu
2 modern

szoba

űgyvédi irodának, vagy orvosi rendelőnek
augusztus hó 1-ére kiadó.
Cim a kiadóban

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

Baján, Mátyás király-tér
10 sz. házban egy

üzlethelyiség

május 1-re kiadó.
Irodahelyiségnek, vagy trafiknak
is alkalmas.

Ugyanott 1 ajtó és 1 ablak rollókkal azonnla
eladó. Megtekinthető Horváth Ákos üzletében
Érdeklődni a bérletre lehet: Nagybaracsán
Herschkovits Izidornál. — Telefon 7

Tanuló felvétetik

a Corvin-nyomdában.